

Polgár történetében a legkorábbról ismert címer, illetve címeres pecsétnyomó egy 1666-ban kelt iratról ismert. A címerkép a következő: Zárt pecsétmezőben heraldikailag balra forduló, szablyát tartó jobb kéz, a kard hegyétől pedig balra fogó félhold, jobbra pedig hatágú csillag.

Körirata: POLGÁR VARVSA PETSET.

Polgár hajdúváros pecsétjének rajza

Polgár következő pecsétnyomója eredetiben, 1697-ből maradt ránk. Körirata: polgar varosa pecseti. A címer képe szembenálló, egész alakos, jobb kezében kardot tartó, fején hajdúsüveget viselő hajdúvitéz. A központi figura két oldalán az 1697-es szám látható kétfelé osztva. A címer jól beleillik a hajdúvárosi címerek sorába, s a katonai vitézséget, a hajdúk katonai erényeit hangsúlyozza.

Polgár 1729-es pecsétje

Az egri káptalan által véghezvitt újratervezés után a jobbágyközösség új pecsétnyomót készíttetett, melynek körirata a következő : SIGILLUM CAPITULI AGRIENSIS OPIDI POLGAR 1729 . Az egri káptalan Polgár mezővárosának pecsétje. Maga a körirat az egri káptalan birtokjogát hangsúlyozza. A címerkép a következő: heraldikailag a jobb oldalon a népi építészet jegyeit magán viselő római katolikus templom áll, a tornyán alul ajtóval, felette két ablakkal, a toronysisak alatt a vigyázók számára készített kerengővel. A templomtoronytól kissé balra a Mária-jel látható. Heraldikailag balra a földön állva fölszállni készülő sasmadár. Ez utalás az egri káptalanra, amelynek védőszentje Szent János evangélista, akit a egyházi ikonográfiában sasmadárral jelenítettek meg. A címerkép szimbolikája tehát nyomatékosan húzza alá a köziratban hangoztatottakat.

Polgár 1750-es pecsétjének rajza

A mezőváros 1750-ben új, címeres pecsétnyomót készíttetett. Ennek körirata így hangzik: SIGILLUM CAP: AG OPIDI POLGAR 1750. Jelentése: Az egri káptalan Polgár mezővárosának pecsétje. A szöveg tehát változatlan. A címerkép lényegében szintén változatlan, azzal a különbséggel, hogy a címerkép gondosabban megmunkált, a toronysisak pedig jellegzetesen barokk stílusú hagymakupolás. Ennek magyarázata lehet, hogy az újraépítés után sebbel-lobbal hanyagul felépített templom helyére, ekkorra barokk stílusban épült, új templom készült. Polgár 1718-ban véglegesen kivált a nagyhajdú városok köréből, nem volt többé a hajdúkerület része, sőt 1717-ben hajdú lakossága pusztán hagyta, s jelenlegi népessége a káptalani telepítés eredményeként jött ide. Tehát 1750-ben amikor a címeres pecsétnyomó készült, akkor Polgár lakossága már a hajdúkerület által 1727-ben Hont, Esztergom és Nógrád (legelső betelepülők) megyékből betelepített telepesekből állt.

Polgár címere

Polgár 1750-es pecsétjéből készült el a rendszerváltás utáni években, 1992-ben városi címerünk.

A címer: ezüst alapszínű, csücsköstalpú pajzsban elhelyezve, a pajzs alsó harmadában lévő zöld mezőn heraldikailag jobbra lévő barna színű katolikus templom áll, mely a népi építészet jegyeit viseli.

Tornyán alul ajtó, felette két ablak található. A templomtoronyból kissé balra a Mária- jel helyezkedik el. Heraldikailag balra a földön állva fölszállni készülő sasmadár látható.

A címergyűjteményeket lapozva, egy-egy pajzson az állatvilág szinte minden ismertebb fajtája felfedezhető. Az állatok akár az emberi alakok lehetnek egész alakosak, vagy kinövő helyzetűek. Esetenként testrészük is lehet pajzsbeli motívum, mint pl. sasszárny, oroszlánmancs, strucc toll stb. Polgár címerében a **sasmadár** látható. Az oroszlán mellett a sas, nemzetközileg is, a második leggyakrabban ábrázolt állatmotívum. Tehát a sas, a madarak királya, amely a terület feletti uralmat jelképezi, a mi esetünkben ez az egri káptalan uralmára utal. A 15. században alakult ki a sas stilizálásának azóta is használatos formája. A sas csőre nyitott, nyelve kiöltött, szárnya ívelt rajzolódik.

Színe általában fekete, de lehet vörös , kék és zöld is. Szent János evangelistát, az egyházi ikonográfiában sasmadárral jelenítik meg.

Városi címerünkben egy másik megjelenő alak, a **templom**. Jelképezheti a hitet, az egyházat. Az épület általában ezüst színű, tetőzete vörös. Abban különbözik a vár, a bástya ábrázolásától, hogy fala sima felületű és nem téglázott. Polgár város címerében a templom barna színnel körülrajzolt, a címer ezüstsínével azonosra festett épület.

A címeren található harmadik jelkép a **Mária-jel**. Az Újszövetség a végidő két jelét ismeri: az egyik az Emberfiaé, a kereszt, amely a vég előfutára, a másik a „Napba öltözött Asszony”. Mária-jel, maga az „ Igazságosság Napja „ A Mária- jelben a Mária név betűi láthatóak, elrejtve. Ratzinger bíboros úr a „Sion leánya” című művében azt írja, hogy a Boldogságos Szent Szűz egész élete az Egyház útját jelzi. Mária a kereszt alatt a szenvedő Egyházat képviselte. Szűz Mária mennybemenetele, megdicsőülése az Egyház megdicsőülése. Más szavakkal a mennybe felvett Mária jel számunkra, a remény jele. Mi is eljuthatunk oda, ahova Mária eljutott. A Mennybe felvett Mária a győzelem és a remény jele. Reményt ad az ember számára, hogy Máriával együtt Ő is elérheti a célját. Ezzel magyarázható az, hogy az emberek mindig olyan nagy bizalommal tekintenek Máriára, és az Ő közbenjáró segítségét kérik. (Magyarországon ennek az ősi hitnek nagyon sok szép megnyilvánulása van a művészetben Pl.: A Esztergomi Bazilika főoltára. Az oltárkép a Boldogságos Szűz Mária mennybevételét ábrázolja). Valószínű, hogy az 1750-es pecséten is hasonló szerepet töltött be. Az emberek reményét fejezte és fejezi ki napjainkban is, valamint utal arra, hogy polgárt évszázadok óta mélyen hívő, katolikus emberek lakják.